
Ouderdom komt met vragen

Slotconferentie Rotterdams project

Oudere migranten

met vergeetachtigheid of dementie

Wat is SPIOR?

- Stichting Platform Islamitisch Organisaties Rijnmond
- Koepel met 80 aangesloten organisatieleden
- Opgericht in 1988
- Maatschappelijke organisatie met islamitische signatuur
- Ondersteunend, verbindend en bruggen bouwend
- De activiteiten van SPIOR zijn toegankelijk voor iedereen

Wat doet SPIOR?

- Vormingsonderwijs
- Educatieve activiteiten
- Zorgactiviteiten
- Dialoog en verbindende activiteiten
- Integratie en participatie activiteiten
- Onderwijs ondersteunende activiteiten
- Veiligheid en weerbaarheid
- Discriminatie (Islamofobie)

Wat is of doet het project “Ouderdom komt met vragen”?

- Mohamed Laziz, Projectcoördinator

Het project (2015-2021) gesubsidieerd door

- Samen010 (Motto)
- Oranjefonds
- Laurensfonds
- Kans fonds
- St. bevordering van volkskracht
- Fonds DBL
- FNO (2018)
- Gemeente Rotterdam (2019-2021)

Achtergrond project

- Vergrijzing neemt toe
- Langer thuis blijven (en gebruik maken van extramurale zorg)
- Gebrek aan een luisterend oor
- Eenzaamheid en sociaal isolement

Doelstelling

- Ondersteunen bij zingeving en levensvragen
- Vaardigheden en zelfredzaamheid vergroten
- Zelfstandig thuis blijven wonen
- Sociaal isolement en eenzaamheid tegengaan
- Bevorderen vrijwillige inzet en afstemming met professionele ondersteuning
- Contact tussen generaties bevorderen
- Signaleren van knelpunten en verhelpen daarvan
- Informeren over bestaande voorzieningen (voorlichting & themabijeenkomsten)

Doelgroep

- Migranten ouderen in het algemeen in Rotterdam-Rijnmond vanaf 50 jaar.
- Met specifieke aandacht voor ouderen met een islamitische achtergrond
- Vrijwilligers/mantelzorgers

Kenmerken van de doelgroep

- Gastarbeiders van de jaren 60, 70 en 80
- Gebrekkig Nederlands
- Gebrekkig gezondheid
- Slechte financiële positie: (ong. 95%, een onvolledige AOW en geen of een klein pensioen)
- Slechte huisvesting
- Deze groep wordt omschreven als verlegen, bescheiden, teruggetrokken, niet gewend om over meningen en gevoelens te praten, of om voor zichzelf op te komen

Hoe werkt het project?

- Werving vrijwilligers
- Training vrijwilligers
- Werving ouderen
- Koppeling ouderen en vrijwilligers (per individu of in groepen)
- Ondersteuning en begeleiding
- Terugkomdagen (intervisie/supervisie) voor de vrijwilligers
- Informatie- en themabijeenkomsten
- Spreekuur en doorverwijzing

Profiel vrijwilliger

- Bereid zijn om naar ouderen te luisteren
- Betekenisvolle gesprekken met ouderen willen voeren
- Minimaal 3 uur per week beschikbaar
- Affiniteit met ouderen en zorg
- Goed kunnen omgaan met vertrouwelijke informatie
- Bij voorkeur zowel de Nederlandse taal als een andere taal beheersen
- Affiniteit hebben met de religieuze en culturele achtergronden van migranten ouderen

Wat bieden we aan vrijwilligers

- Training ‘zingeving en levensvragen’
- Persoonlijke begeleiding en ondersteuning
- Regelmatige intervisie/supervisie voor het bespreken van praktijkervaringen
- Kans om ervaring op te doen op het gebied van geestelijke verzorging/ouderenzorg
- Onkosten vergoeding

Resultaten in getallen

- Actief binnen drie gebieden (Fijenoord, Oude Noorden en Delfshaven)
- (2015-2018) gemiddeld 75 ouderen per jaar gekoppeld aan vrijwilliger
- (2019-2021) gemiddeld 35 ouderen per jaar gekoppeld aan vrijwilliger
- (2015-2021) 138 voorlichtingen/themabijeenkomsten (gemiddeld 20 per jaar)
- 20070 deelnemers bereikt (gemiddeld 15 per bijeenkomst)

Succesvolle factoren van het project

1. De infrastructuur en het vertrouwen die SPIOR heeft binnen migrantengroepen in Rotterdam (o.a. via aangesloten organisaties)
2. De grote betrokkenheid van vrijwilligers, sleutelfiguren en zelforganisaties in diverse gemeenschappen
3. De expertise en ervaring van de medewerkers binnen SPIOR met de doelgroep en het thema
4. Goede samenwerking met diverse partnerorganisaties, waaronder ouderenorganisaties, zelforganisaties en partners uit zorg en welzijn

Knelpunten

- Erg kwetsbare doelgroep (het gaat niet alleen om zingeving en levensvragen)
- Teruggetrokken en wantrouwend
- Niet altijd makkelijk bereikbaar
- Bij signaleren kost het tijd en geduld, om een totaal beeld van de situatie in beeld te brengen, “vraag achter de vraag”
- Vraag naar levensvragen en zingeving neemt toe gepaard met complexe vragen en beperkte mogelijkheden bij SPIOR

Casus 1

- “ik voel me eenzaam, ik woon al 35 jaar met mijn vrouw in dezelfde woning, beiden zijn wij boven de 65 jaar, wij hebben 6 kinderen, maar ze wonen allemaal op zichzelf en bezoeken ons slechts een keer per maand of tijdens feestdagen, ik ga slechts een keer (op vrijdag) per week naar de Moskee, daarnaast heb ik geen andere dagelijkse activiteiten. Ik spreek niet goed Nederlands. Mijn vrouw zit de hele dag thuis, ze gaat nergens heen, ze voelt zich eenzaam nog erger dan ik”.

Casus 2

- “Ik ben een alleenstaande man van 69 jaar, mijn vrouw en kinderen wonen in mijn land van herkomst, ik voel me eenzaam zowel in Nederland als in mijn land van herkomst, behalve naar de moskee gaan heb ik geen ander activiteiten, activiteiten kosten geld en dat heb ik niet, met een onvolledig AOW kan ik moeilijk rond komen”.

Casus 3 citaat uit een verslag

- “veel allochtone ouderen leven in een sociale isolement, maar ze durven niet met anderen hierover te praten, het heeft met verschillende factoren te maken; zoals financiële positie, taal barrière, depressie en soms kampen ze met verschillende ziektes, dit zijn allemaal factoren die de eenzaamheid van allochtone ouderen versterken”.

Casus 4

- “Vrouw van 79, woont alleen, heeft 5 uitwonende kinderen, overleden partner, oudste kind doet voor haar 1 keer per week boodschappen, spreekt geen Nederlands, geen Marokkaans, alleen Tamazight (berbers), geen sociale contacten behalve haar buurvrouw waar ze mee in het Tamazight communiceert. Mevrouw ziet er onverzorgd uit, het huis ziet er rommelig uit. In eerste instantie wilde ze geen contact met externe personen, maar gelukkig is zij uiteindelijk gekoppeld aan een vrijwilligster die met haar in het Tamazight kan communiceren en inmiddels is voor haar huishoudelijke hulp geregeld”

Casus 5

- “Man van (75) jaar met geamputeerde benen, woont met zijn vrouw (68), de man zit op rolstoel en afhankelijk van anderen, de echte paar heeft 3 kinderen waarvan ze hulp krijgen, maar omdat de kinderen op zich wonen overdag werken heeft hij iemand nodig die met hem op vrijdag naar de Moskee gaan voor het verrichten van vrijdaggebed, de man is gekoppeld aan een vrijwilliger. En hij is tot nu toe tevreden met de maatje

Casus 6

- “Alleenstaande man “(68), met 1^e dementerende fase, is gekoppeld aan een vrijwilligers, de vrijwilliger signaleert dat de man vaak zijn huissleutels kwijt raakt, een keer trof de vrijwilliger gas aan terwijl hem zich aan het slapen was”

Casus 7

- “Alleenstaande vrouw (76), woont alleen, heeft geen kinderen, geen familie, overleden partner, heeft drie (rug, heup en darm) operaties gehad, ze is diabetisch, mevrouw zit op een rolstoel en kan niet alleen buiten, mevrouw heeft wel huishoudelijke hulp, maar geen sociale netwerk, ze zei een keer “hehe ik ben blij dat ik je nu heb gesproken”, mevrouw is uiteindelijk gekoppeld aan een vrijwilligster

Conclusies

- Gezondheid (preventief)
- Zorgconsumptie (informatief)
- Persoonlijk welbevinding (ontplooiën)
- Ingang tot de nodige zorg
- Doelgroep in beeld brengen
- Makkelijker vangen van signalen

Evaluatie onderzoek 2018

Prof. Dr. Anna Nieboer, Erasmus Universiteit

- Om een beter beeld krijgen over hoe het gaat met migranten ouderen
- Ervaringen van de ouderen met het project
- Effectiviteit van het project

Vragen ?